

Schoolondersteuningsprofiel

Punt Speciaal onderwijsgroep

SO De Kom
Pa Hoeklaan 2

www.de-kom.nl

Inleiding

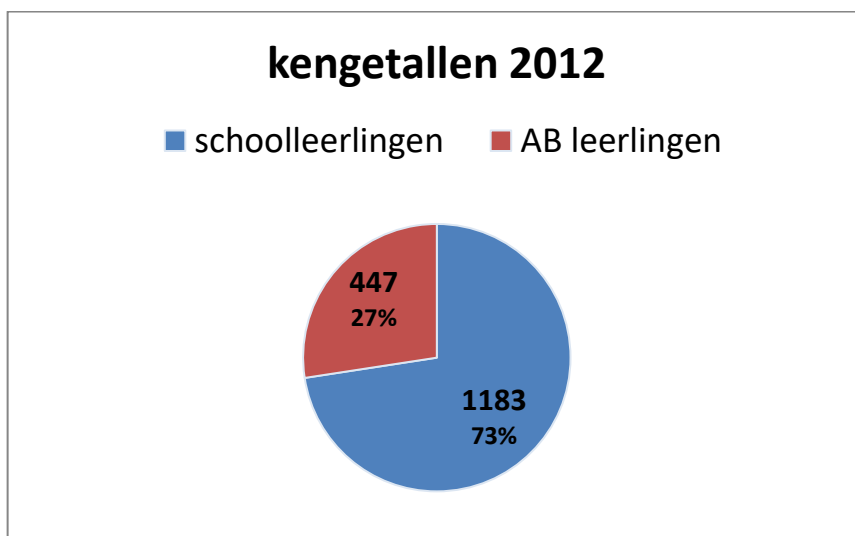
Onderwijsgroep Punt Speciaal is een overkoepelende schoolorganisatie voor leerlingen in de leeftijd van 3 tot 20 jaar, die als gevolg van een lichamelijke, verstandelijke of meervoudige handicap of door een langdurige ziekte een speciale onderwijsvraag hebben.

De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs en het regionaal expertisecentrum (REC) vallen onder de wet op de expertisecentra. REC Rivierenland presenteert zich sinds 2012 als Partner Passend Onderwijs.

Voor toelating op de scholen, of de inzet van een leerlinggebonden financiering binnen het reguliere onderwijs is tot op heden een beschikking van de commissie voor de indicatiestelling nodig; een cluster 3 indicatie. Punt Speciaal bestaat uit de volgende scholen:

- (V)SO Cambier van Nootenschool Tiel (ZMLK en MG)
- (V)SO De Kom Druten (ZMLK en MG)
- (V)SO Talita Koemi Nijmegen (ZMLK en MG)
- (V)SO Mikado Gennep (ZMLK en MG)
- SO Sint Maartenschool Ubbergen (LG, LZK en MG)
- VSO Werkenrodeschool Groesbeek (LG, LZK en MG)

Op dit moment volgen er 1183 leerlingen onderwijs op een van de scholen voor speciaal onderwijs binnen Onderwijsgroep Punt Speciaal. Daarnaast ontvangen 447 leerlingen binnen het reguliere onderwijs ambulante begeleiding vanuit Partner Passend Onderwijs.

Algemeen Onderwijsaanbod

Het onderwijs binnen Onderwijsgroep Punt Speciaal is afgestemd op de ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen en is zo ingericht, dat er een ononderbroken ontwikkelingsproces plaats kan vinden. De kerndoelen voor het (V)SO vormen de basis voor de leerlijnen en methodieken die in de groepen gehanteerd worden. In ons onderwijs is burgerschapsvorming een wezenlijk bestanddeel van het lesprogramma waarin leergebied specifieke doelen en leergebied overstijgende doelen gerealiseerd worden. Dit krijgt onder meer gestalte in de leerlingenraad die op iedere school aanwezig is. De scholen bieden een veilige en respectvolle onderwijs- en werksituatie voor zowel de leerlingen als het personeel.

Leerlingenzorg

Iedere school beschikt over een Commissie van Begeleiding (CvB). Voor iedere leerling wordt binnen zes weken na plaatsing door de CvB een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Dit ontwikkelingsperspectief is functioneel voor de inrichting van het dagelijks onderwijs, en voor het uitstroomperspectief van de leerling. Om de prestaties en de ontwikkelingen van de leerlingen te volgen is een samenhangend systeem van (waar mogelijk genormeerde) instrumenten beschikbaar. Dit levert de nodige informatie om jaarlijks te kunnen beoordelen of leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief. Indien nodig worden perspectieven beredeneerd bijgesteld. Alle so leerlingen van Onderwijsgroep Punt Speciaal stromen uit naar voortgezet (speciaal) onderwijs. Voor de vso leerlingen van Onderwijsgroep Punt Speciaal zijn drie uitstroomperspectieven mogelijk: vervolgonderwijs, arbeid en dagbesteding. Alle vso leerlingen worden begeleid naar een passende uitstroombestemming, welke aansluit bij het uitstroomperspectief. Een typisch kenmerk van onze scholen is een structurele samenwerking met ketenpartners, zoals bijvoorbeeld de revalidatiekliniek, woonvoorzieningen, zorgvoorzieningen voor mensen met een verstandelijke beperking, uitstroombestemmingen, enz.

Onderwijsleerproces

In vergelijking met het reguliere onderwijs zijn de klassen veel kleiner. De groepsgrootte kan variëren van ongeveer 4 tot 15 leerlingen, de bekostigingsfactor ligt op maximaal $n = 12$. De leraren leggen duidelijk uit, organiseren de onderwijsactiviteiten efficiënt en houden de leerlingen taakbetrokken. Er is voldoende aandacht voor verschillen in ontwikkeling als het gaat om aanbod, aanpak, instructie, verwerking en onderwijstijd. In veel gevallen worden werk- en instructiemiddelen aangepast. Soms vereist dat specifiek maatwerk. Binnen alle scholen is extra expertise aanwezig om de leraren te ondersteunen in hun taak, bijvoorbeeld door de inzet van onderwijsassistenten, orthopedagogen, teamleiders, procesbegeleiders/internbegeleiders, therapeuten en verpleegkundigen.

Opbrengsten

De aangeboden leerstofinhouden bereiden de leerlingen voor op vervolgonderwijs of een zo volwaardig mogelijke participatie in de samenleving. De opbrengsten van het onderwijs liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. Regelmatig evalueren de scholen het onderwijsleerproces en zorgen systematisch en planmatig voor behoud en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Gedurende het schooljaar worden ouders geïnformeerd over de onderwijsontwikkeling van hun kind; minstens eens per jaar worden ouders uitgenodigd om het ontwikkelingsperspectief door te spreken.

Special Heroes

Binnen alle scholen van Onderwijsgroep Punt Speciaal werken we met Special Heroes. Hierdoor kunnen onze leerlingen gebruik maken van reguliere sportvoorzieningen en dragen we bij aan vermaatschappelijking en integratie van onze leerlingen:

Een projectleider vormt, vaak in samenspraak met een 'combinatiefunctionaris' van de gemeente, de schakel tussen onze leerlingen en hun ouders en de reguliere sportverenigingen in de buurt. Dit betekent dat hij enerzijds leerlingen en hun ouders adviseert, stimuleert en begeleidt richting reguliere sportvereniging. En anderzijds adviseert hij de sportvereniging met betrekking tot aanpassingen in voorzieningen en methodieken.

Partner Passend Onderwijs

Partner Passend Onderwijs, voorheen REC Rivierenland, is een regionaal expertisecentrum, ontstaan uit de zes scholen van Onderwijsgroep Punt Speciaal. Het expertisecentrum kent een lange geschiedenis. Al voor de invoering van de wet op de leerlinggebonden financiering bood REC Rivierenland 'ambulante begeleiding'. Medewerkers uit het (voortgezet) speciaal onderwijs boden ondersteuning aan leerlingen en/of scholen binnen het reguliere onderwijs. Doelstelling is om leerlingen c.q. studenten met een extra ondersteuningsbehoefte in staat te stellen om dichtbij huis, met leeftijdgenoten, passend onderwijs te laten volgen.

Medewerkers Partner Passend Onderwijs zijn ambassadeurs passend onderwijs. Ze vormen het vaste 'gezicht' binnen de samenwerkingsverbanden en de scholen. Onze medewerkers kennen het onderwijs in al zijn facetten en hebben een grote kennis op het gebied van ziektebeelden, cognitieve en lichamelijke beperkingen en de belemmeringen die dat oplevert voor het onderwijsproces. Ze bieden de genoemde ondersteuning door dialoog gestuurd werken: een continue dialoog vormt de basis voor passende en flexibele ondersteuning. Hierbij is er aandacht voor het kind als individu, in zijn interactie met de school, het gezin, vrienden en familie, (para)medici en andere maatschappelijke geledingen, zoals overheidsinstanties en (sport)verenigingen. Er is afstemming met alle betrokkenen vanuit een systeemgerichte benadering, met ruimte voor ieders inbreng. Partner passend onderwijs heeft door de jaren heen veel specifieke expertise opgebouwd. De nadruk ligt steeds meer op de inzet van vroegtijdige, preventieve en kortdurende begeleidingstrajecten. Zo voorkomen we dat er in een later stadium een beroep gedaan moet worden op zwaardere vormen van ondersteuning.

De ondersteuning richt zich zowel op de leerling, als op het schoolteam en het samenwerkingsverband. We geven cursussen en voorlichting aan de samenwerkingsverbanden, verstrekken informatie aan schoolteams over de relatie tussen het ziektebeeld, de cognitieve of lichamelijke beperking en de consequenties daarvan voor het onderwijs. Deze gevolgen kunnen liggen op het gebied van leerproblemen en/of gedrag, met continue aandacht voor het in balans houden van de belasting en de belastbaarheid van de leerlingen. Er is specifieke expertise op het gebied van omgaan met rouw en verlies. Waar nodig kunnen we advies geven over het implementeren van aangepaste methodes, eigen leerlijnen of de inzet van alternatieve leerstrategieën en compenserende hulpmiddelen. We coachen leerlingen op het gebied van het leren leren (empowerment), sociale vaardigheden en handicapverwerking. Ook kunnen we hen begeleiden bij de keuze voor het vervolgonderwijs of de loopbaanoriëntatie.

Om te kunnen opereren op het snijvlak tussen onderwijs en zorg zijn er structurele samenwerkingsrelaties met de ziekenhuizen in de omgeving, met zorginstellingen, voorschoolse voorzieningen en de kinderopvang. Zo komt een koppeling tot stand tussen de verschillende instanties en onderwijs, waardoor zo goed mogelijk aangesloten kan worden bij de onderwijsbehoeftes van de leerlingen.

Algemene gegevens

Onderwijsmissie en visie

Een mens kan niet zonder een ander.

Elk mens is uniek.

Een mens leeft in een maatschappij. En dat brengt rechten en plichten met zich mee.

We begeleiden met ons onderwijs leerlingen naar optimaal functioneren in zijn eigen leefwereld.

Hierbij gaan we uit van de eigenheid, de mogelijkheden en capaciteiten van de leerling.

Bij het bereiken van onze doelstelling hanteren we een aantal algemene uitgangspunten.

1. Wij doen het als school niet alleen, maar samen met iedereen die bij het realiseren van onze missie een rol kan spelen. Met name de ouders van de leerlingen spelen in deze een belangrijke rol.
2. De medewerkers van De Kom hebben respect voor de leerlingen en voor elkaar.
3. Uitgangspunt is niet ons aanbod maar de vraag die ons gesteld wordt. Het systeem is ondergeschikt aan de opvoedings- en ontwikkelingsvraag van de leerling.
4. Kenmerkend voor ons onderwijs is het bieden van structuur.
5. We willen voortdurend leren van elkaar en met elkaar.

Onderwijsaanbod De Kom

Onze leerlingen zijn tussen vier en twintig jaar oud. De leerlingen van het SO van De Kom hebben een kalenderleeftijd van vier tot twaalf jaar. De SO afdeling bestaat uit vijf groepen. Er is een onderbouw- en een bovenbouwgroep, beide gesitueerd in basisschool de Laak in Wamel. Daarnaast bestaat het SO uit twee autigroepen en een groep leerlingen die vanwege bijkomstige problematiek niet geplaatst kunnen worden in Wamel.

Naast de vijf SO groepen zijn er nog twee onderwijs- zorgklassen voor leerlingen met een bijzondere hulpvraag op het gebied van gedrag en/of zorg. In deze klassen kunnen zowel SO als VSO leerlingen zitten.

Het onderwijs aan leerlingen van De Kom vindt plaats in een modern schoolgebouw dat zowel de SO afdeling als de VSO afdeling huisvest. Het gebouw van De Kom ligt op het terrein van 's Heeren Loo Zuid in Druten. De school ligt centraal op loopafstand van het centrum van Druten. Iedere klas heeft een digibord of een verrijdbaar touch screen. In de klassen wordt het dagprogramma visueel ondersteund met een pictogrammenbord. Voor een aantal leerlingen kennen we een individueel systeem op maat ter ondersteuning van het dagprogramma. De lokalen hebben een keukenblok en delen een toiletblok met een aangrenzende klas. Er zijn vier gescheiden grote speelplaatsen. Daarnaast heeft een aantal klassen een eigen kleinere speelplaats waar leerlingen individueel in of tweetallen kunnen spelen. Op verschillende plaatsen verdeeld door de school, zijn instructieruimtes/rustruimtes. Er zijn klassen met een individuele rustruimte in het klaslokaal. Voor het bewegingsonderwijs zijn in het schoolgebouw twee moderne gymzalen beschikbaar, waarvan er één volledig is aangepast voor leerlingen met een meervoudige beperking. Beide gymzalen hebben gescheiden kleedruimtes met douches. Voor de behandeling van leerlingen zijn in het gebouw vier moderne behandelruimtes voor fysiotherapie en ergotherapie. De afdeling logopedie beschikt over twee behandelruimtes. Verder is een aparte, prikkelarme testkamer. Voor het VSO zijn er

praktijklokken zoals een goed geoutilleerde keuken, een techniek en- houtbewerkingslokaal, een magazijnlokaal, een was- en droogruimte en een pantry.

We stemmen ons onderwijs af op de mogelijkheden van elke leerling. Het lesaanbod voor alle leerroutes is gebaseerd op de kerndoelen van het speciaal onderwijs. De leerlijnen van het CED (Centrum Educatieve Diensten) vormen de leidraad voor het onderwijsaanbod. Als een leerling op school komt stellen we voor hem een ontwikkelingsperspectief (OPP) op. Aan de hand daarvan bekijken we welke leerroute het best past bij de mogelijkheden van de leerling. In iedere klas kunnen leerlingen met verschillende leerroutes zitten. Iedere leerroute heeft een eigen onderwijsaanbod. Elk schooljaar kijken we voor iedere leerling, samen met ouders, of een leerroute nog wel het best passende onderwijsaanbod voor deze leerling biedt. Zo nodig wordt de leerroute bijgesteld. Iedere leerroute leidt tot een ander uitstroomprofiel na het VSO. Het uitstroomprofiel van SO leerlingen zal in de meeste gevallen het VSO zijn. In een enkel geval kan een SO leerling doorstromen naar praktijkonderwijs.

Hier het landelijke doelgroepenmodel plakken

Naast de leerstof specifieke doelen, zoals taal, rekenen en lezen, is veel tijd en aandacht voor de leergebied overstijgende doelen zoals 'leren leren' en de sociaal emotionele ontwikkeling. Ook op het gebied van cultuureducatie is op De Kom een rijk aanbod. Er wordt gewerkt met 'cultuur op maat'. Zo is er voor iedere leerling een passend aanbod, zowel in de school als buiten de school.

Naast het reguliere bewegingsonderwijs krijgen alle SO leerlingen zwembles. Hiervoor gebruiken we het aangepaste zwembad van 's Heeren Loo en het gemeentelijk zwembad De Golenberg. 'De Klas Beweegt' is door onze ergotherapeuten als methodiek ontwikkeld en sluit aan bij de leerlijnen voor het Speciaal Onderwijs. Deze methode kan klassikaal en individueel aangeboden worden binnen zowel het SO als het VSO. De doelstelling is om praktische vaardigheden en psychosociaal welbevinden te verbeteren door gebruik te maken van belevingsgerichte zintuiglijke activiteiten (waaronder beweging) die tevens leiden tot een verbetering van de concentratie.

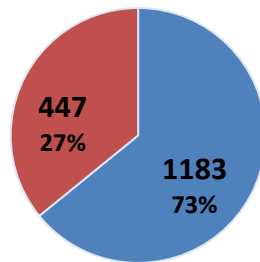
Op De Kom kunnen leerlingen deeltijdonderwijs volgen. Ze komen dan voor een gedeelte van de week naar De Kom. Het andere gedeelte gaan zij bijvoorbeeld naar een reguliere basisschool. We maken dan met partners afspraken over de verdeling van middelen.

Kengetallen aanpassen Helma

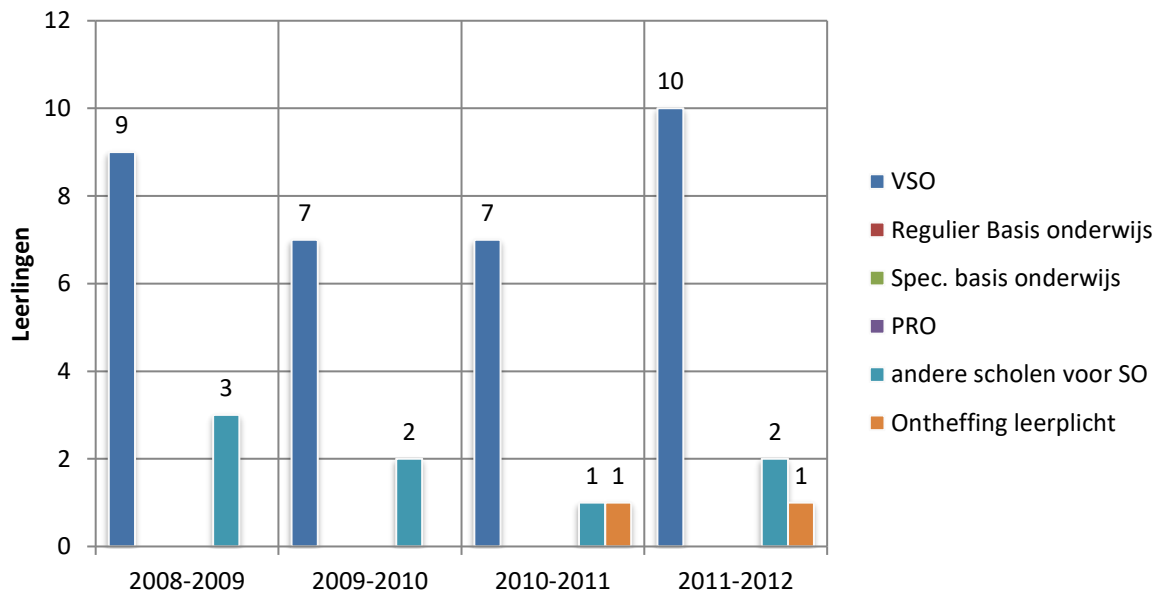

kengetallen 2012

ZML MG

Uitstroomgegevens van SO De Kom naar

Aanpassen schema

Samenwerkingsrelaties externe partners

De Kom werkt intensief samen met:

- Samenwerkingsverbanden.
- 's Heeren Loo, onze samenwerkingspartner in zorg. We maken gebruik van de expertise, de ruimte en gebouwen en het personeel van 's Heerenloo.
- MEE: schoolmaatschappelijk werk, consulenten
- Sociale wijkteams van de verschillende gemeenten

- GGD: schoolarts
- Centrum voor Consultatie en Expertise
- Visio
- **Maartenskliniek: revalidatiearts**
- Praktijk voor kinderfysiotherapie
- Zorgondersteuning; 's HeerenLoo en TVN.
- Driestroom; DTT training
- Basisschool de Laak in Wamel en de Kubus in Druten.
- SBO de Dijk in Druten
- **Basisschool 't Geerke** te Puiflijk

Voor de exacte omschrijving van de diensten waarvan we gebruik maken, verwijzen we naar de schoolgids.

Beschikbare expertise

- We hebben gespecialiseerde **leraren en onderwijsassistenten** met expertise met betrekking tot de klas waarin ze werken.
- Voor de lessen beweging en zwemmen zijn er **vakleraren**.
- De **intern begeleider** coacht de leraren en de onderwijsassistenten. Hij is lid van de Commissie Leerlingenzorg en is betrokken bij het opstellen van plannen rondom de leerling en het leerlingvolgsysteem (MLS) waarin de vorderingen van de leerling worden bijgehouden
- Ook de **orthopedagoog** (c.q. GZ-psycholoog) zit in de Commissie Leerlingenzorg. Hij voert onderzoek uit en adviseert de mensen in de klas bij de aanpak van probleemgedrag. Hij is betrokken bij het bespreken van het ontwikkelingsperspectief.
- De **psychodiagnostisch medewerker** verricht onderzoek onder supervisie van de gedragsdeskundigen (orthopedagoog/GZ psycholoog).
- Rondom de stages in het VSO werken onze **stagecoördinatoren**, zij coördineren de stages en zijn contactpersoon tussen school en bedrijf.
- De Kom heeft eigen **fysiotherapeuten** in dienst. Zij ondersteunen en adviseren in de klas. Daarnaast behandelen ze individuele leerlingen. Indien het ondersteunend is aan het onderwijs- leerproces gebeurt dit zoveel mogelijk onder schooltijd, als onderdeel van het individuele lesprogramma. Overigens worden de adviezen op school doorgesproken met ouders zodat zij thuis in dezelfde lijn aan de slag kunnen. De sensorische integratietherapie (SI) is gericht op zintuiglijke informatieverwerking en vrij specifiek voor onze doelgroep. Onze therapeuten geven deze therapie.
- We hebben onze eigen **logopedistes**. Ze hebben hun specifieke deskundigheden (**Syndroom van Down, MG, slik- en mondmotoriek, gebarentraining, autisme/geef me de vijf**). De logopedistes zetten we regelmatig in om de deskundigheid in de klassen op peil te houden en te vergroten.
- Een **muziektherapeut** zet zijn expertise vooral in voor agogische interventies, zowel individueel als klassikaal.

- Onmisbaar bij ons type onderwijs is de **technisch vakman** die in opdracht van de fysiotherapeuten en op verzoek van anderen speciale aanpassingen realiseert.
- Verder hebben we twee autideskundigen in dienst.

Contacten met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol binnen onze school. Zij zijn via de ouderraad, de MR en de GMR betrokken bij onze school. We zien ouders als volwaardige gesprekspartners, daar waar het gaat om het onderwijs en de opvoeding van hun kinderen. Communicatie is hierbij van groot belang; wij willen een 'open school' zijn. Zo beginnen we elk schooljaar met een afstemmingsgesprek met ouders. In februari zijn de gesprekken over het ontwikkelingsperspectief, de zogenaamde OPP besprekingen, waarbij ouders de leraar, onderwijsassistent en de therapeuten kunnen spreken. Aan het eind van het schooljaar is er een gesprek met ouders waarin we kijken wat er afgelopen jaar is bereikt en of we onze doelen moeten bijstellen. In het VSO hebben we rond de zestiende verjaardag van de leerling het 'toekomstgesprek' met leerling, ouders, klassenleiding en stage coördinator. In dat gesprek komen ook allerlei regelingen aan bod die in de toekomst van belang zijn (Wajong bijvoorbeeld)

En dan zijn er nog Raakpunt, een digitaal communicatiesysteem, de mail en de telefoon. Natuurlijk bestaat ook de mogelijkheid om tussentijds gesprekken te hebben met de klassenleiding

Extra ondersteuningsarrangementen

Dependance De Laak

Twee SO klassen zijn gehuisvest in Basisschool De Laak in Wamel.

Ze vormen daar een 'school binnen een school'. Het uitgangspunt is: 'Samen wat kan'. Het onderwijsaanbod is hetzelfde als op De Kom. Er is sprake van sociale integratie: leerlingen van beide scholen vieren samen de feesten en spelen samen. Er is ook didactische integratie, daar waar kan; er wordt bijvoorbeeld gewerkt met leesmaatjes.

Deskundigheid:

De medewerkers hebben een specialistische kennis over de begeleiding van leerlingen met een verstandelijke beperking in het onderwijs. Daarnaast beschikken zij over een ruime onderrwijservaring en een grote mate van zelfstandigheid in hun werken.

Aandacht en tijd:

De klassenteams bestaan uit een gespecialiseerd leraar en een klassenassistent. Ze werken zelfstandig en worden ondersteund door de commissie leerlingenzorg van De Kom

Protocollen, programma's, methodieken:

De klassen die binnen De Laak gehuisvest zijn krijgen dezelfde algemene onderwijsaanpak als de klassen die binnen het gebouw van De Kom gehuisvest zijn.

Gebouw:

De klassen van De Kom zijn op De Laak in het midden van de school gesitueerd. Tussen de onder- en bovenbouw in, op een centrale plek. Zo zijn ze ook letterlijk een school binnen een school, en ook een wezenlijk onderdeel van De Laak. Ze hebben een eigen toiletgroep en een eigen ingang.

Samenwerking:

De samenwerking tussen de beide scholen blijft voortdurend in ontwikkeling. Twee teamleden, een van de Laak en een van de Kom nemen hierin het voortouw. Zij vormen de commissie sociale en didactische integratie.

autiklassen

Er zijn binnen het SO twee autiklassen waar alleen leerlingen zitten met een stoornis binnen het autistisch spectrum. Deze klassen zijn bedoeld voor die leerlingen die niet kunnen functioneren in de gewone klassen.

Deskundigheid:

Onze leraren en onderwijsassistenten zijn specialist in het bieden van extra structuur, een vast programma, waardoor de leerling antwoord krijgt op de vraag: wat gaat er gebeuren, waar, wanneer en met wie, en wat wordt er van mij verwacht. Zij hebben hiervoor een specifieke opleiding "Geef me de vijf" gevolgd.

Aandacht en tijd:

Er is permanent een leraar samen met een klassenassistent in de klas beschikbaar. De autiklassen hebben een groeps grootte van maximaal acht leerlingen .

Protocollen, programma, methodieken:

Alle leerlingen hebben een individueel programma op maat visueel ondersteund door een communicatiebord op maat. Door middel van de ComVoor-test wordt uitgezocht welk middel voor deze leerling het meest geschikt is en op welk niveau dit middel gebruikt kan worden. De leerlingen hebben zo nodig een eigen afgeschermd werkplek en een eigen werkkastje volgens de principes van TEACCH. Daarnaast wordt gewerkt met elementen uit de methodiek 'Geef me de Vijf'. Verder wordt voor een aantal leerlingen met PECS gewerkt.

Gebouw:

Een van de autiklassen heeft in de klas een aparte ruimte die als rustruimte dienst kan doen. De klassen hebben een buitendeur en grenzend aan hun klas een kleiner plaatsje of een grote speelplaats.

Samenwerking:

Voor een aantal leerlingen uit de autiklassen wordt samengewerkt met het CCE of Autimaat.

So/Vso 5+

In deze groep zitten leerlingen van zowel het SO als het VSO. De leerlingen zijn lichamelijk erg kwetsbaar en hebben regelmatig op een dag behoefte aan rustmomenten. Qua leeftijd, niveau van functioneren en ontwikkelingsperspectief is deze groep heel divers. Daarbij gaat het zowel om leerlingen die gebaat zijn bij een belevingsgericht aanbod als om leerlingen die een taakgericht aanbod vragen.

Zowel wonen als onderwijs zijn hierbij betrokken. Alle leerlingen hebben een tlv hoog. Daarnaast moeten leerlingen in deze groep een indicatie hebben voor een aantal uren zorg binnen onderwijs (zbo).

Deskundigheid:

Leerlingen krijgen zoveel mogelijk een individueel programma, afgestemd op hun lichamelijke belastbaarheid en hun cognitieve en adaptieve mogelijkheden. De klassenleiding is zoveel mogelijk geschoold om medische handelingen uit te kunnen voeren

Aandacht en tijd:

Er is permanent een leraar samen met een klassenassistent in de klas aanwezig. Daarnaast bieden zorgondersteuners (ZBO) de nodige ondersteuning (mits geïndiceerd) So/vso 5+ heeft een groeps grootte van ongeveer acht leerlingen.

Protocollen, programma's, methodieken:

Als methodiek wordt gebruik gemaakt van de CED leerlijnen en de Nieuwe Vijfwijzer.

Gebouw:

So/vso 5+ heeft de beschikking over 2 lokalen, een actieve ruimte en een rustruimte.

Samenwerking:

Samenwerking en overleg met ouders, woongroepen en therapeuten om de begeleiding optimaal op elkaar af te stemmen.

Kameleon

Qua leeftijd gaat het om leerlingen van zowel het SO als het VSO die in hun functioneren zeer divers zijn. Zo kunnen ze gebaat zijn bij een belevingsgericht, een taakgericht of arbeidsgericht aanbod. Maar zij zijn sociaal emotioneel zeer kwetsbaar en kunnen het, ook met extra individuele begeleiding, niet aan de gehele dag in een groep te functioneren. Ze voelen zich onveilig, wat zich uit in externaliserende gedragsproblematiek in de vorm van zeer impulsief, hardnekkig opstandig of verbaal en/of fysiek agressief gedrag gericht op zichzelf of anderen. De leerlingen hebben een tlv hoog. Daarnaast moeten leerlingen in deze groep een indicatie van 9 uur hebben voor zorg binnen onderwijs.

Deskundigheid:

Personeel dat op deze groep werkt is geschoold in het omgaan met probleemgedrag en het hanteren van fysieke agressie. Verder zijn ze geschoold in 'Geef me de vijf' en Triple C.

Aandacht en tijd:

Er is permanent een leraar samen met twee klassenassistenten in de klas aanwezig. Daarnaast wordt op indicatie van begeleiding individueel extra ondersteuning geboden door twee zorgondersteuners. De Kameleon heeft een groepsgrootte van maximaal acht leerlingen.

Protocollen, programma's, methodieken:

Het aanbod binnen de Kameleon is vooral gericht op het herstellen van het gevoel van veiligheid. Dit doen we door een basisritme, een basisprogramma, een basisplek en basiscommunicatie op het individuele niveau van de leerling te bieden. Uiteindelijk streven we naar instroom in de gewone ZML-klassen. Voor een enkeling zal dit niet haalbaar blijken. Als methodiek wordt gebruik gemaakt van de CED leerlijnen, de Nieuwe Vijfwijzer en uitgangspunten van 'Geef me de vijf' en 'Triple C'.

Gebouw:

De Kameleon heeft de beschikking over twee lokalen en twee rustruimtes. De kameleonlokalen zijn groter dan de reguliere lokalen. De leerlingen kunnen gebruik maken van een eigen ingang.

Samenwerking:

Voor een aantal leerlingen wordt samengewerkt met het CCE.

Linawijs

Linawijs richt zich op kinderen en jongeren met complexe internaliserende (naar binnen gekeerde) problematiek, met name autisme, met gemiddelde tot hoge intelligentie, die in een klassikale setting niet goed tot leren kunnen komen (die setting is te overvragend). Het betreft een groep kinderen met een extra complexe ondersteuningsvraag, vaak één op één begeleiding, waaraan het huidige onderwijs niet kan voldoen. Het zijn kinderen die snel overprikkeld zijn, in de basis veel onveiligheid ervaren en zich door de combinatie van 'cognitief hoog/sociaal-emotioneel jong' (nog) niet in het onderwijs kunnen handhaven. Zij kunnen binnen een bestaande klassikale setting (nog) niet tot leren komen, raken daar overvraagd en vallen uit. Ze raken letterlijk beschadigd door de bestaande systemen. We willen tegemoetkomen aan het ontwikkelrecht van deze leerlingen, waarbij we ontwikkeling mogelijk maken zien als de integrale combinatie van onderwijs en zorg. Wij willen ze deze ontwikkeling bieden in een omgeving waar ze zich veilig genoeg voelen om tot leren te komen: een ontwikkelplek. Linawijs wil gebruik maken van de talenten van deze leerlingen, aansluiten bij wat ze aankunnen en hun motivatie.

Welke leerlingen komen voor dit traject in aanmerking:

- Bij de leerling is sprake van complexe internaliserende problematiek waardoor deelname aan klassikaal onderwijs belemmerd wordt.
- De leerling heeft gemiddelde tot hoge cognitieve capaciteiten;
- De leerling is ondersteund geweest binnen het po/vo/so/vso. Deze ondersteuning blijkt, ook met opschaling van de ondersteuning, niet aan te sluiten op de ondersteuningsbehoeften van de leerling binnen de setting van het regulier po/vo/so/vso.

Deskundigheid:

Begeleiders werkzaam bij Linawijs zijn steeds in contact met de leerlingen en van hen wordt verwacht dat zij kindvolgend en ontwikkelingsgericht kunnen en willen werken; kunnen reflecteren op eigen gedrag; zowel zelfstandig als in teamverband kunnen werken; stressbestendig zijn; creatief zijn in het omgaan met de leerlingen en bij het inspelen in onverwachte situaties en uitgaan van de motivatie en de mogelijkheden van het kind. Er is vanuit Linawijs begeleiding aan de medewerkers voor het werken op deze wijze. Alle begeleiders zijn minimaal HBO geschoold en SKJ geregistreerd, of bezig met hun registratie. Daarnaast is er vanuit zorgpartner 's HeerenLoo een GZ psycholoog betrokken voor het afnemen van de SEO's en het ondersteunen van het kernteam rondom een kind. Vanuit de Kom zijn twee leerkrachten en een SI-therapeut betrokken die met hun kennis en ervaring de begeleiders ondersteunen en coachen om de leerlingen te laten komen tot ontwikkelen en leren. Eén leerkracht is extra geschoold in autisme via de Post-hbo 'Geef me de vijf'. De andere leerkracht heeft veel ervaring in het regulier onderwijs als leerkracht en intern begeleider. De leerlingen groeien toe naar meer contactmomenten met de leerkracht en, indien mogelijk, daarna naar ontwikkelingsgericht aanbod in kleine groepen.

Pagina-einde

Aandacht en tijd:

Iedere leerling heeft twee begeleiders naar indicatie van uren en wat de leerling aankan. Deze uren worden door de gemeente bekostigd. Daarnaast worden er vanuit onderwijs leerkrachten en een SI-therapeut ingezet. De uren worden bekostigd door het samenwerkingsverband.

Protocollen, programma's, methodieken:

Met het Linawijs concept brengen wij de hierboven geschetste groep kinderen op een niet-overvragende manier tot ontwikkeling. Dit doen wij met behulp van de zeven pijlers van het concept: veiligheid, context, motivatie, tijd, flexibiliteit, aansluiting en rust. We werken met de zeven pijlers aan drie ontwikkelingsdomeinen: sensorische integratie, emotionele ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling. Deze domeinen zijn niet los van elkaar te zien, maar liggen in elkaars verlengde en zijn verweven met elkaar. Ze worden dus allen meegenomen in het integrale aanbod per kind. Het ontwikkelconcept heeft als primair doel dat het daadwerkelijk passend aanbod biedt. Het kind wordt dus niet passend gemaakt voor het aanbod dat er is. We bieden dus dat wat dat ene kind nodig heeft om in ontwikkeling te kunnen komen en vormen daarop het team en aanbod voor dat kind. Begeleider wordt gekozen op basis van een 'match' in samenspraak met ouders en kind zelf en vanaf dag 1 wordt er integraal gekeken naar wat het kind nodig heeft.

Het aanbod binnen Linawijs is allereerst vooral gericht op het herstellen van het gevoel van veiligheid en door aan te sluiten bij de motivatie van de leerlingen ontwikkeling in gang te zetten. Dit doen we door een individuele op maat afgestemde begeleiding, een integraal basisprogramma op maat en een basisplek. Dit kan zowel eerst vanuit de thuissituatie als op de Linawijslocatie zijn. Onderwijs wordt op het individuele niveau van de leerling aangeboden. Uiteindelijk streven we naar de terugkeer naar een reguliere onderwijssetting. Voor leerlingen waarbij dit niet haalbaar is, zoeken we een passende uitstroombestemming. Als methodiek wordt gebruik gemaakt van de CED-leerlijnen, IVIO, Da Vinci en uitgangspunten van 'Geef me de vijf' en ondersteuning bij de prikkelverwerking vanuit de sensorische integratie. Het maatwerk dat Linawijs biedt is uiteraard de meest passende methodiek en deze zal verder uitgewerkt worden met de ervaringen vanuit de praktijk.

Gebouw:

Omdat deze leerlingen vaak een langere tijd thuis hebben gezeten start de ontwikkelingsgerichte begeleiding meestal met de ambulante fase waarbij de leerling thuis begeleid wordt door de begeleider. De drempel om uit huis te gaan naar een locatie is meestal te hoog door de negatieve ervaringen die de leerlingen hebben opgedaan binnen de schoolsetting. Doel in deze fase is een goed beeld krijgen van de leerling en om een vertrouwensband en daarmee veiligheid op te bouwen tussen de begeleider en de leerling. Het is belangrijk om de leerling te begeleiden bij de overgang van thuis naar de locatie zodat

het voor de leerling zo veilig mogelijk voelt. Zodra het voor de leerlingen mogelijk is gaan zij naar een (tijdelijke) locatie. Er gaat een vaste locatie gebouwd worden. De locatie is zo ingericht dat iedere leerling een eigen plek heeft en er is een gezamenlijke ruimte.

Samenwerking:

Er is een zeer goede en afgestemde samenwerking voor deze leerlingen tussen Linawijs, 's Heeren Loo en De Kom.

Sociale vaardigheidstraining

Voor leerlingen van de midden- en eindgroepen, moeite hebben met het beheersen, vergroten en richten van de eigen kracht kennen we de Sociale vaardigheidstraining. Dit is een weerbaarheidstraining. Leerlingen leren met meer begrip, respect en gevoel moeten omgaan met zichzelf en anderen. Een zekere mate van reflectie op eigen gedrag en handelen is een voorwaarde voor deelname.

Deskundigheid:

Twee vakleraren beweging hebben hiervoor de basiscursus Rots en Water gevolgd.

Aandacht en tijd:

De training wordt tijdens schooltijd, door de speciaal opgeleide trainer gegeven. De groep kan uit maximaal twaalf leerlingen bestaan.

Protocollen, programma's, methodieken:

Er wordt gebruik gemaakt van de methodiek Rots en Watertraining. De training duurt tien weken.

Gebouw:

De training wordt in de grote gymzaal van De Kom gegeven.

Samenwerking:

Aanmelding voor deze training vindt plaats via de commissie leerlingenzorg. Naast de samenwerking met ouders, is er ook intern samenwerking tussen trainers en klassenleiding.